

مقدمه

کشور ما ایران از مهمترین تولید کنندگان نفت در میان کشورهای عضو سازمان اوپک است و با در اختیار داشتن سهم بسزایی از کل ذخیره نفت دنیا و همچنین ذخایر گاز طبیعی، همواره صاحب جایگاه ارزشمند و بالایی در نگاه جهانیان بوده است.

صنعت نفت به عنوان یکی از اساسی ترین صنایع موجود در کشور، نقش برجسته‌ای در اقتصاد و به ویژه اقتصاد مقاومتی دارد به گونه‌ای که در اصول ۲۴ گانه اقتصاد مقاومتی، صنعت نفت تنها دستگاهی است که سه بند مستقل را به خود اختصاص داده است. ضمن اینکه در بندهای دیگر نیز موارد مرتبط با این صنعت به چشم می‌خورد. به گونه‌ای که در بند ۱۳ اقتصاد مقاومتی به مقابله با ضربه پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق انتخاب مشتریان راهبردی، ایجاد تنوع در روش های فروش، مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش و افزایش صادرات گاز و برق، پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی تاکید شده است. همچنین در بند ۱۴ و ۱۵ نیز به مواردی از جمله افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز، تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز به ویژه در میادین مشترک، افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (بر اساس شاخص شدت مصرف انرژی)، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع، تاکید شده است.

همچنین بر اساس سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ ابلاغی توسط مقام معظم رهبری، ایران باید کشوری توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه و موثر در روابط بین الملل باشد و از همین رو نقش صنعت نفت می تواند مهم و تاثیر گذار باشد.

تاریخچه شرکت مهندسی و توسعه نفت

شرکت مهندسی و توسعه نفت (متن) در سال ۱۳۷۳ به منظور مدیریت و نظارت بر اجرای طرح‌های توسعه‌ای میادین نفت و گاز کشور و در راستای تأمین اهداف مورد نظر شرکت ملی نفت ایران تأسیس شد و از همان زمان نیز فعالیت خود را آغاز کرد.

اهداف و وظایف شرکت مهندسی و توسعه نفت

- نظارت بر اجرای طرح‌های نفت و گاز در خشکی و دریا در مجموعه شرکت ملی نفت ایران
- مدیریت منابع انسانی جهت تأمین نیروهای متخصص از داخل مجموعه صنعت نفت، جذب نیروهای تحصیل کرده و جوان، آموزش و آماده سازی کارشناسان
- ارتباط موثر و سازنده با سایر سازمانهای تابعه وزارت نفت و نیز ادارات، نهادهای کشوری و لشکری در میادین نفتی جنوب کشور به ویژه مناطق نفتی غرب کارون

- عمل به مسئولیت‌های اجتماعی خود در راستای توسعه پایدار و ارائه خدمات عام المنفعه و توسعه زیر ساخت‌ها در مناطق محروم همجوار با میادین نفتی تحت توسعه

شرکت مهندسی و توسعه نفت بر آنست تا با بهره‌مندی از تجربه و تخصص مدیران و مجریان و با اتکا بر انرژی نیروهای انقلابی و جوان، در جهت نیل به اهداف اسناد بالادستی که مبتنی بر افزایش ظرفیت تولید نفت خام است گام بردارد. به همین منظور شرکت مهندسی و توسعه نفت، با محور قرار دادن ایجاد شفافیت و چابک‌سازی فرآیندها و تمرکز هر چه بیشتر در شتاب بخشیدن به فعالیت‌های توسعه‌ای به ویژه در منطقه غرب کارون سعی دارد به ظرفیت حداکثری تولید از این میادین دست یابد. همچنین این شرکت با درک اهمیت جایگاه مسئولیت اجتماعی و نیز با پایبندی به اصول و اخلاق حرفه‌ای و بر پایه خرد جمعی، مجموعه هدف‌گذاری‌ها و فعالیت‌های خود را به گونه‌ای طرح‌ریزی کرده است که در کنار دستیابی به تولید حداکثری از نفت خام، اهداف توسعه پایدار را هم تأمین نماید و علاوه بر این، یکی از اصول مسلم خود را بهره‌مندی حداکثری از ظرفیت ساخت داخل در راستای اقتصاد مقاومتی قرار داده است. امید داریم با رعایت اصول پیش‌گفته، بتوانیم نقش حیاتی خود را در این برهه تعیین‌کننده از تاریخ پرافتخار صنعت ایفا کرده و سهمی بسزا در توسعه و آبادانی ایران اسلامی داشته باشیم.

مسئولیت‌ها

صنعت نفت جهان در دنیای امروز در بخش بالادستی با چالش‌های متعددی از جمله نیاز به افزایش تولید نفت، دسترسی به ذخایر جدید نفتی، مدیریت سیر نزولی ذخایر میدان‌های قدیمی و حفظ و ارتقای دانش فنی رو به رو است که به منظور رفع این چالش‌ها، بهره‌برداری حداکثری از امکانات موجود، تشویق، جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی در فعالیت‌های بالادستی نفت و گاز به ویژه در میدان‌های مشترک و پروژه‌های اکتشافی از اهداف ویژه صنعت نفت و دولت در حوزه نفت و گاز به شمار می‌رود. به منظور تحقق اهداف مورد نظر، حفظ و صیانت هر چه بیشتر از مخازن نفت و گاز کشور، افزایش ضریب بازیافت، انتقال و به‌کارگیری فن‌آوری‌های جدید در مدیریت و بهره‌برداری بهینه از میدان‌های نفت و گاز، انعقاد قراردادهایی که طی آن تعادل مناسبی میان منافع یاد شده برقرار سازد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. توجه به موضوع حقوق نفت و گاز یا همان حقوق بین‌المللی انرژی به ویژه در میدان‌های مشترک نفت و گاز و در مرز کشورها نیز از مواردی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

➤ توسعه میادین مشترک و اهمیت آن

ایران با در اختیار داشتن حداقل ۲۸ میدان مشترک هیدروکربوری با هفت کشور همسایه، یکی از محدود کشورهای جهان است که از این تعداد ساختار مشترک هیدروکربوری برخوردار است. حدود ۵۰ درصد ذخایر گاز طبیعی ایران در مخازن مشترک است، برآورد میزان قابل استحصال در نفت حدود ۲۳ میلیارد بشکه و گاز قابل استحصال حدود

۱۶ تریلیون متر مکعب می باشد که عمده میادین مشترک نفتی با کشور عراق است، همچنین در حوزه غرب کارون حدود ۱۳ میدان وجود دارد که بر اساس آخرین مطالعات نفت تنها در دو میدان مشترک آزادگان و یادآوران حدود ۶۷ میلیارد بشکه برآورد شده است. یکی از رسالت‌های اصلی شرکت مهندسی و توسعه نفت به عنوان نماینده شرکت ملی نفت ایران توسعه میادین مشترک غرب کارون می باشد که این مهم از نیمه دوم دهه هفتاد با حضور شرکتهای خارجی و داخلی در قالب قراردادهای متنوع از جمله بیع متقابل، IPC, EPC تکمیل گردیده و یا در حال انجام است.

➤ پژوهش و توسعه

پژوهش و توسعه در کنار آموزش، این دو عنوان از مهمترین سرفصل‌های به کار گرفته شده در مجموعه مهندسی و توسعه نفت هستند. تمام فعالیت‌های متعدد و متنوع ما در اجرای طرح‌های مورد تعهد شرکت در مراحل طراحی، مهندسی، ساخت و ساز، تولید و بهره برداری و . . . به این دو عنوان کلی پیوند خورده‌اند تا با حضور در لایه‌های گوناگون مطالعاتی، عملیاتی، اجرایی و تولیدی به بهترین و بالاترین کیفیت و کمیت ممکن دست یابیم. پژوهش و آموزش لازمه امروز مدیریت برای ارتقاء و گسترش فعالیت‌ها بوده و خواهد بود.

پژوهش را زیربنای توسعه پایدار می‌نامند. راهکارهای علمی هنگامی که در مسیر توجه کامل به فعالیت‌های عملیاتی و میدانی شکل می‌گیرند مانع به وجود آمدن بسیاری از مشکلات و مسایل پیش رو خواهند شد.

با بهره برداری، به کار بستن و اجرای نتایج پژوهش‌های انجام گرفته در حوزه‌های مختلف، رفع بسیاری از مسایل پیش رو در راه توسعه فناوری‌ها به آسانی و با کیفیت بهتر در دسترس خواهد بود. کاهش ضایعات و هزینه‌ها، افزایش درآمدها، ارتقاء بهره‌وری و بهره برداری از تأسیسات در کنار کارایی بیش از پیش نیروها و عوامل دست اندر کار پروژه‌های مختلف از جمله مهمترین دست‌آوردهای به کارگیری پژوهش شناخته شده‌اند.

واحد پژوهش و توسعه شرکت مهندسی و توسعه نفت در راستای ترویج، گسترش و نهادینه نمودن تمام فعالیت‌های مرتبط با امر تحقیق و مطالعه، گردآوری و بهره‌گیری از منابع مطالعاتی و میدانی در زمینه‌های متنوع و مرتبط با نفت و صنایع وابسته طی مصوبه‌ای که در تیرماه ۱۳۷۹ توسط شورای معاونین به تصویب رسید، مراحل اجرایی و عملیاتی خود را آغاز نمود.

➤ آموزش

آن چه در دنیا رقابتی و پر راز امروز، ماندگاری سازمان‌ها و فعالیت‌های گوناگون صنعتی-اقتصادی را باعث می‌شود مدیریت دانش و بهره برداری بهینه از علم روز است. این مهم با بالا بردن سطح آگاهی و شناخت نیروی انسانی در هر مجموعه میسر می‌گردد. حضور نیروهای کارآمد دانش محور، نیاز اصلی و سرمایه واقعی هر سازمان و مجموعه است و باعث پیشرفت و بقای روز افزون در عرصه‌های متنوع صنعتی، تجاری، تولیدی و اجرایی خواهد شد.

نوع خاص فعالیت‌های شرکت مهندسی و توسعه نفت این مهم را در دو شکل دنبال می‌کند. شکل اول آموزش ساختمان و بدنه اصلی سازمان است که عمدتاً آموزش‌ها و فراگیری‌های پیش‌بینی شده را شامل می‌شود و به بالا بردن سطح آگاهی تمام نیروهای حاضر در شرکت مهندسی و توسعه نفت در تمام لایه‌های آن منتج خواهد شد. در شکل دوم آموزش‌ها در راستای ویژگی‌های خاص هر طرح شکل گرفته که با توجه به نیاز پروژه‌ها در زمان بهره‌برداری اجرا خواهد گردید.